

FARNÍ INFORMÁTOR

3. NEDĚLE POSTNÍ – 27. ÚNORA 2005

**Kéž byste dnes uposlechli jeho hlasu!
Nezatrvejte svá srdce!**

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, Bůh Otec si přeje, abychom jej uctívali v duchu a v pravdě. Oživeni Duchem svatým a podporováni Kristem, našim prostředníkem u Otce, věříme, že naše prosby dojdou vyslyšení. Proto společně volejme:

L: PANE, DEJ NÁM ČERPAT Z PRAMENE ŽIVOTA.

- Prosme za všechny lidi, aby každý člověk objevil v Kristu Boží dar a u něj čerpal živou vodu k utišení žízně po lásce, spravedlnosti, pravdě a svobodě.
- Prosme za ty, kdo znají křesťanství pouze jako souhrn morálních zásad nebo liturgických předpisů, aby jej poznali v živé zkušenosti osobní i společné víry
- Prosme za křesťany, aby se jim každodenní život stával privilegovaným místem pro život z víry, kterou na křtu přijali.
- Prosme za ženy, aby svět ctí jejich důstojnost, hlouběji pochopil jejich “génia” služby lidskému pokolení a dal jim větší prostor v životě společnosti.
- Prosme za ty, kteří nás předešli a spí spánkem pokoje, aby měli plnou účast na životě věčném, k němuž se zrodili na křtu z vody a z Ducha svatého.

K: Otče, Bože života, buď uprostřed nás, slyš naše volání a utiš naši žízeň po životě z pramene, který nám vyvěrá z této eucharistie. Skrze Krista našeho Pána. **L Amen.**

POŘAD BOHOSLUŽEB: 27. února – 6. března 2005

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 27. února	3. NEDĚLE POSTNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za rodiče VYMAZALOVY , SEDLÁČKOVY a +syna
		DRYSICE 9.30	na poděkování za dar zdraví a Boží ochranu pro celou rodinu
		PODIVICE 11.00	za + Pavlu MARÁKOVOU , manžela a syna
		PUSTIMĚŘ 14.00	SETKÁNÍ S BIŘMOVANCI /v sakristii kostela sv. Benedikta/
		PODIVICE 17.00	ADORACE EUCHARISTIE
PONDĚLÍ 28. února	PONDĚLÍ PO 3. NEDĚLI POSTNÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Ludmilu a Ladislava PEPRNÍČKOVY
ÚTERÝ 1. března	ÚTERÝ PO 3. NEDĚLI POSTNÍ	PODIVICE 8.00	za +Theodora MARÁKA , rodiče ŠVARCOVY a MARÁKOVY
STŘEDA 2. března	STŘEDA PO 3. NEDĚLI POSTNÍ	DRYSICE 16.30	POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY
		DRYSICE 17.00	za + Anežku FALATOVOU a rodiče
ČTVRTEK 3. března	ČTVRTEK PO 3. NEDĚLI POSTNÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Benedikta KRAMPLA , rodiče a sourozence
PÁTEK 4. března	PÁTEK PO 3. NEDĚLI POSTNÍ	DRYSICE 8.00	za zemřelou rodinu OTAVOVU a KREJČÍ
		PUSTIMĚŘ 16.30	POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY
		PUSTIMĚŘ 17.00	za Boží požehnání pro celou rodinu
		PODIVICE 17.00	POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY
SOBOTA 5. března	SOBOTA PO 3. NEDĚLI POSTNÍ		
NEDĚLE 6. března	4. NEDĚLE POSTNÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za rodiče CHARVÁTOVY , dceru a vnučku Janu
		DRYSICE 9.30	za + rodiče SPISAROVY , vnučku Marii a duše v očištění
		PODIVICE 11.00	za + Františku a Bohuslava POSPÍŠILOVY a duše v očištění

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC ÚNOR 2005

1. Za nemocné, především za ty nejhudší, aby jim byla věnována pozornost a lékařská péče, odpovídající důstojnosti lidské bytosti.
2. Za misionáře a misionářky, aby v nich rostlo vědomí, že jedině zanícená láska ke Kristu dokáže předávat evangelium vhodným a účinným způsobem.
3. Za naše farnosti, aby se stávaly živou přítomností Církve uprostřed lidských obydlí.
4. Aby nám Panna Maria, mateřským srdcem spojená s Ježíšovou obětí, dala pochopit spasitelnou hodnotu bolesti a proměnila nás v oběť, hodnou Boha.

PROMĚNĚNÍ PÁNĚ

(zamyšlení J. E. Tomáše kardinála Špidlíka, SI)

Vzpomínám si na jednu cestu v Rumunsku. Jeli jsme z rána autem venkovskou silnicí. Předpokládali jsme, že bude volná. Ale na každém kroku jsme museli předjíždět ozdobené vozy s vystrojenými lidmi na nich. Na počátku jsme mysleli, že jde o selskou svatbu. Ale bylo těch svatebčanů příliš mnoho. Nakonec se nám dostalo vysvětlení. Bylo to 6. srpna, svátek proměnění Páně na hoře Tábor. Ten se tu slaví jako svátek klášterů. Vozy skutečně směřovaly k velkému klášteru, kde pak, jak jsme viděli, byla slavnostní bohoslužba na nádvoří s velkou účastí lidu. Byli jsme pak pozváni na oběd, který připravily řeholnice. Byly smažené ryby. Ale i ty byly privilegiem. Svátek spadá do postního období před Nanebevzetím Panny Marie, nesmějí se jíst ani ryby. Svátek Proměnění Páně je však tak velký, že je tu v poledne dispens od postu. U nás svátek 6. srpna mine bez

Raffaello, Proměnění Páně, Pinacoteca Vaticana, Città del Vaticano

povšimnutí. Evangelium o vidění na hoře Tábor se čte druhou neděli postní. Po zážitku z Rumunska se zdá tuze slavnostní. Jak ji zařadit do kající nálady postní?

Zamysleme se proto nejdříve nad výrazem „proměnění“. Když se něco promění, změní formu. To vyjadřuje i latinský titul *transfiguratio*, změnění „figury“. Řecky to zní *metamorphosis*. Když se studenti učili dobře latinsky, čítávaly se na gymnáziu *Metamorfózy* básníka Ovidia. Jsou to báje, které končí vždycky mytologickou proměnou. Věrní přátelé Kastor a Pollux se promění v souhvězdí na nebi, staří manželé Filemón a Baucis se změní ve dva košaté stromy, atd. Když začali křesťanští autoři vysvětlovat metamorfózu Kristovu na hoře Tábor, bylo jim jasné, že tu nemohlo jít o proměnění tohoto druhu. Kdyby byl Ježíš změnil svou vnější podobu, nebyl by to už on, apoštolové by ho nepoznali.

Co se tedy změnilo? Odpovídají svorně: světlo. Učedníci uviděli mistra v jiném světle. Ale i tomu se musí dobře porozumět. Nemohlo tu jít o nějaký teatrální efekt způsobený reflektory. Bible mluví často o „světle očí“, tj. o schopnosti vidět. Ta se skutečně často mění. My sami to dosvědčujeme, když řekneme například: Dnes to vidím úplně jinak, zkuste na problém pohlédnout jinýma očima! Změnit světlo tedy znamená v této souvislosti získat nový názor na lidi i na události. Tři apoštolové vídávali Krista denně jako člověka, jako proroka pocházejícího z Nazaretu. Na hoře uviděli jasně, že je Syn Boží. Tím se ovšem změnil jejich postoj k němu, viděli ho proměněného.

Změnu v náhledu vyjadřuje i řecký výraz pro pokání. České slovo zní smutně: když slyšíme, že se někdo „kaje“, představujeme si, že pláče. „Šla žitím matka má jak kajícnice

smutná,“ čteme ve známé Březinově básni. Tento smutný náhled na pokání neodpovídá dobře evangeliu. Tam se začíná výzvou: „Čiňte pokání, přiblížilo se nebeské království!“ (Mt 3,2). Po celou dobu Starého zákona očekávali Židé Boží království a teď, když se ohlašuje jeho příchod by měli plakat a být smutní? Hebrejský výraz pro pokání je obrazný: znamená něco podobného, jako když jde někdo po cestě, ale zjistí, že jde špatně, proto se vrátí. Odpovídá tomu tedy česky „obrácení“, „obraťte se“. Řecké slovo pro pokání je nejpřesněji: *metanoia* znamená změnit myšlení, změnit názor, vidět věci jinak, v jiném světle.

V morálním smyslu napomínali k takovému obrácení starověcí stoikové. Vycházeli ze všeobecné zkušenosti obyčejných lidí, kteří si naříkají, že se mají zle a že je potřeba, aby se udělala náprava. Stejná zkušenost nás však učí, že jsou všechny vnější nápravy jenom dočasné. Chvilku se zdá, že se situace zlepšila, ale potom se upadne do jiných nesnází. Opravdová náprava, říkali stoikové, musí být vnitřní. Nemá smyslu měnit vnější okolnosti, ale náhled na ně. Ten, kdo si nade všechno váží peněz, bude věčně chudý, protože jich bude mít pořád málo. Filosof, který si začal vážit moudrost a pohrdat jměním, má peněz dost. Jsou-li všechny věci jakoby peníze, za které se kupuje život, je potřeba je razit znova, tj. dát jim jinou hodnotu, než měly předtím. Důsledně se to snažili provádět tak zvaní cynikové, kteří vyznávali podobně jako indiští fakíři: Čím méně potřebuješ, tím jsi spokojenější. O jednom z nich, Diogenovi, se vypravuje, že bydlel v sudu. Šel se na něho podívat i ctižádostivý Alexandr Veliký a milostivě se ho zeptal, může-li pro něho něco udělat. Dostal typicky cynickou odpověď: „Uhnout stranou, protože mně zastiňuješ slunko.“ Alexandra takové vyznání neobrátilo, ale přece jenom uznal, že má hodnotu. Proto prohlásil: „Kdybych nebyl Alexandrem, chtěl bych být Diogenem.“ Jinak bychom to asi vyjádřili takto: Kdyby se mně nepodařilo mít všechno, chtěl bych, abych se uměl spokojit s málem.

Křesťanské pokání je jiné. Apoštolům bylo snadné zapomenout na to, co je dole, protože měli vidění na hoře. Bylo tak krásné, že sv. Petr tam chtěl zůstat a už se nevracet. Nebylo to psychologické umění spokojit se s málem, ale nalezení něčeho, co je opravdu cennější než všechno ostatní, co je předmětem naděje. V biblickém slovníku se tomu říká souhrnně: Boží království. Proto je pokání, obrácení a příchod Božího království vlastně totéž. Je to nalezení perly, pro kterou člověk prodá všechno, co má, jenom aby ji získal (srov. Mt 13,46). Neudělá to ovšem ten, kdo se v perlách nevyzná, ošidili by ho.

Jako ve všem jiném i zde je poznání hodnot pravé a klamné, pokání víry a pokání falešná. Zdá se to podivným, ale můžeme to tak vyjádřit: život se skládá z neustálých obrácení. Člověk mění hodnoty jako šaty, Kupují se nové a odhazují se obnošené. Něco se nám líbí a po čase nás to omrzí. I ta možnost stále měnit člověka těší a nakonec omrzí. Mladý rád cestuje, ale nakonec má přece jenom rád stálý domov, kterého si váží ze všeho nejvíce.

Postupné hledání pravých hodnot se jmenuje růst v moudrosti. Naznačuje to i ten řecký výraz pro pokání: *metanoia*. Primitivní mudrc se vyznačuje tím, že zná mnoho a mnoho věcí, o kterých jiní nevědí. Proto rád vypravuje a mladí ho chodí s oblibou poslouchat. Starořeční filosofové se snažili o to, aby to, co vidí, také pochopili. Chápání přírody nazvali „fyzikou“. To bylo všeobecným názvem pro přírodní nauku. Ale ve čtvrtém století před Kristem, se začali zabývat „meta-fyzikou“, tj. hlubší pravdou, která je skrytá za fyzikou, pod povrchem toho, co se vidí jenom očima.

Poznání se řekne řecky *noia*. Je-li pokání *metanoia*, znamená to, že je to stálé hledání hlubší pravdy, tedy úsilí o pravou moudrost. Zjevení na hoře Tábor nás poučuje, že je to vidění Krista, Božího Syna, který jako slunce nového dne osvětluje celý vesmír.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד

/Š'ma Yisrael Adonai Elohaynu Adonai Echad, Deut. 6,4/

Modlitba u Zdi nářků v Jeruzalémě, západní zdi chrámu

Izrael je národem, který se modlí, a to jak soukromě, tak v liturgickém shromáždění (*qāhāl*) v chrámě. Mužem modlitby byl Abrahám (*Gen 18,22-32*), Mojžiš (*Ex 33,18; 34,29-35*), David (*2Sam 7,18-29*), Šalomoun (*1Kráľ 8,22-53*), Jeremiáš, vzpomínaný v židovské tradici jako „ten, který pozvedá mnoho modliteb za lid a za svaté město“ (*2Mak 15,14*). V době po exilu vystupují muži modlitby jako Ezdráš (*Esd 9,6-15*) a Nehemiáš (*Neh 1,4-12*), Tobiáš (*Tb 3,1-6*), ale také velké postavy modlících se žen – Judit (*Jdt 9,2-14*) a Ester (*Est 4,17ss*). Tak se v mnoha knihách Bible setkáváme s kratšími či delšími modlitbami. Nicméně, nejrozsáhlejší biblickou sbírkou modliteb Izraele je kniha Žalmů. Jaký je Bůh, kterého nám zjevuje těchto 150 básnických skladeb, tvořících Žaltář, nazývaný tak podle strunného nástroje (*psalterion*), jenž doprovázel jejich zpěv?

Především je třeba uvést, že žalmy patří do různých dob. Jejich kompozice sahá od dob krále Davida a monarchie až po exil a dobu Makabejských (II. století před Kristem). Navíc pocházejí z rozmanitých náboženských prostředí: lze proto očekávat, že jejich náboženský a teologický pohled se nejen postupem času vyvíjel, ale byl rovněž podroben vlivu různých prostředí – královského dvora, kněžského a kultovního

Hasidský chlapec si připevňuje „tefillin“ před ranní modlitbou. „Tefillin“ jsou dvě černé kožené schránky, obsahující úryvky z Pisma psané na pergamenu. Upevňují se na ruku pomocí kožených řemínků. Tradiční židé, včetně hasidim, si připevňují „tefillin“ po čas modlitby počínaje *bar mitzvah* (13. rokem věku).

prostředí, stejně jako vlivu proroků a mudrců, ale i vlivu „chudých“ (*anawim*) – v nichž žalmy vznikly. Zvláště pak je třeba říci, že žalmista je přesvědčen, že vstupuje do rozhovoru s JHWH, Bohem živým a svatým a současně Bohem člověku blízkým a milosrdným.

V tomto dialogu nescházejí tvrdé okamžiky: jako např. když ve čtyřech žalmech vznášejících žalobu na porušování smlouvy, JHWH vede proces se svým lidem, „svědčí proti němu“, totiž vyčítá mu nedodržování smlouvy, kterou má „stále v ústech“:

Bezbožnému Bůh praví: „Proč odřikáváš má přikázání a bereš do úst mou smlouvu, ty, který nenávidíš kázeň a má slova házíš za sebe? Vidiš-li zloděje, běžíš s ním a s cizoložníky máš účast... Takto jsi jednal a já mám mlčet? Myslel sis, že jsem jako ty? Usvědčím tě a předložím ti tvé hříchy“ (Žl 49 [50] 16-18.21).

Nebo jako když se člověk ptá Boha „Proč?“ – proč ze zlým daří a spravedliví trpí? (srv. Žl 72[73]) – a „jak dlouho ještě?“

„Jak dlouho ještě na mě, Bože, budeš zapomínat? (Žl 12[13]).

„Jak dlouho, Hospodine? Chceš se stále skrývat? Bude tvůj hněv hořet jako oheň? ... Kde jsou, Pane, tvé někdejší milosti, které jsi přísahal Davidovi při své věrnosti?“ (Žl 88[89], 47.50).

Anebo dále, jako když člověk prosí Boha o pomoc a cítí se „odmítnut“:

„Hospodine, můj Bože, volám k tobě po celý den ... Proč mě odmítáš, Hospodine, a přede mnou skrýváš svou tvář? ... Převalil se přese mě tvůj hněv, zahubily mě tvé hrůzy“ (Žl 87[88], 10.15.17).

Tyto tvrdé chvíle – zavržení ze strany Boží a úzkosti na straně člověka – však nejsou časté. Atmosféra, v níž se dialog odehrává, je obvykle provázena dobrotou ze strany Boží a důvěrou na straně člověka.

„Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám“ (Žl 22[23] 1).

„Jen v Bohu odpočívá má duše, od něj pochází to, v co doufám. jen on je má skála a spása, má tvrz: nepohnu se! V Bohu je má spása a má sláva, mé pevné útočiště, má ochrana je u Boha. Lidé, doufejte v něho v každé době, před ním vylejte své srdce, Bůh je naše útočiště“ (Žl 61[62], 6-9).

Jaký je tedy Bůh, kterého nám zjevují žalmy? Žaltář nemá žádnou vlastní teologii. Je však ozvěnou velkých teologických proudů celých biblických dějin, zvláště pak proudu prorockého a deuteronomistického. Není proto třeba čekat od žalmů nová zjevení Božího tajemství. To však, co zůstává žalmům vlastní je osobní vroucnost, síla a živost pocitů, s níž se vyjadřují. Především jde o pocit přináležitosti. Žalmista se neobrací na Boha, nýbrž na „svého“ Boha. Výraz „můj Bůh“ se vyskytuje v žalmech 45krát, třicetkrát oak výraz „náš Bůh“. JHWH je „Bohem mé spásy“ (Žl 17[18], 47), je „Bohem mé spravedlnosti“ (Žl 4,2). Více než 50krát se Izrael nazývá „jeho lid“, „lid, který si vyvolil jako dědictví“ (Žl 32[33], 12), „Stádce jeho pastvy“ (Žl 94[95], 7). Bůh se tak v Žalmech zjevuje jako Bůh smlouvy, který si vyvolil Izrael za „svůj“ lid a k němuž je Izrael vázán jako ke „svému“ Bohu.

Z tohoto důvodu žalmy pochopitelně zdůrazňují dílo Boha jakožto Stvořitele, ale důraz kladou především na Boha, jakožto Spasitele Izraele. Bůh je stvořitelem, „který učinil nebe i zemi“ (Žl 133[134], 3). Vždyť „nebesa vypravují slávu Boží a dílo jeho rukou zvěstuje obloha“ (Žl 18[19], 2).

„V jeho ruce jsou hlubiny země a jemu patří výšiny hor. Jeho je moře i souš, kterou uhnětl jeho ruce“ (Žl 94[95], 4-5).

Stvoření se představuje jako vítězství nad mocnostmi zla, které jsou zosobněny mořskými příšerami:

„Svou mocí jsi rozdělil moře, ve vodách jsi zdrtil hlavy draků. Tys roztránil leviatanovi hlavu, dal jsi ho za pokrm mořským obludám. Tys dal vytrysknout pramenům a potokům, tys vysušil mohutné řeky, tys vysušil dávné řeky. Tvůj je den a tvá je noc, tys učinil měsíc i slunce. Tys vymezil hranice země, stanovil léto a zimu“ (Žl 88[89], 10-13).

Stvořitelské dílo však je ze strany Boží počinem dobroty; s radostí dává život svým tvorům: dává „pramenům stékat v potoky, které plynou mezi horami“ a „napájí všechny polní zvěř, divocí osli hasí svou žízeň“; „dává růst travě pro dobytek, bylinám užitečným člověku, aby dobýval ze země chléb i víno k radosti lidského srdce; olej, aby rozjasnil jeho tvář a chléb aby posílil jeho srdce; na „libanonských cedrech, které zasadil“ si ptáci stavějí stavějí hnízda“, zatímco „pro kozorožce jsou vysoké hory“ a jezevcům „jsou útlukem skály“; v „mohutném a širém“ moři se hemží „nesčetné množství živočichů drobných i velkých“ i leviatan, jehož jsi stvořil „aby si v něm hrál“; „Všichni od tebe čekají, že jim dáš pokrm v náležitý čas. Ty jim dáváš, a ani si berou, otvíráš svou ruku, a sytí se dorbými dary“. Žalmista uzavírá: „Jak velká jsou tvá díla Hospodine! Všechno jsi moudře učinil, země je plná tvého tvorstva. ... Sláva Páně ať trvá navěky; ať se Pán raduje ze svého díla“ (Žl 103[104], 10-31).

Ale jsou-li „velká“ díla stvoření, ještě mnohem větší jsou „divy“, které vykonal ve prospěch Izraele. A právy tyto tvoří další „výmluvná znamení“ (‘ót) starostlivosti Boha smlouvy.

„Oslavujte Hospodina, vzývejte jeho jméno, hlásejte mezi národy jeho díla. Zpívejte mu, radostné písně, rozjímejte nad všemi jeho divy. ... Pamatuje na divy, které učinil, na jeho zázraky a rozsudky jeho úst: potomstvo Abraháma, jeho služebníka, synové Jakuba, jeho vyvoleného“ (Žl 104[105], 1-2.5-6).

Tyto „divy“, které vykonal Hospodin, jsou věčnou „smlouvou“, uzavřenou s Abrahámem, Izákem a Jakubem a příslib, že jim dá „v dědictví“ zemi Kanaán, ochranu, danou příslibem Josefovi, rozmach Izraelitů v Egyptě, vyslání Mojžíše k faraonovi, „rány“ seslané na Egypt, vysvobození z egyptského jha, zázraky, které vykonal na poušti, aby dal svému lidu pokrm a nápoj, a konečně dar země:

„Dal jim země pohanů, zmocnili se majetku národů, aby zachovávali jeho zákony a dbali jeho nařízení“ (Žl 104 [105], 44-45).

I to všechno, i přes neustálé nevěrnosti a vzpoury Izraele:

Naši otcové v Egyptě nechápali tvé divy, neměli na paměti množství tvých dobrodiní, ale vzepřeli se proti Nejvyššímu u Rudého moře... Brzy zapomněli na jeho skutky, nedůvěřovali jeho záměru. ... Zhotovili si tele u Chorebu, klaněli se modle ulité z kovu. Zaměnili tak svou slávu (=JHWH) za sochu býka, který požírá trávu. ... Pohrdli vytouženou zemí, nevěřili jeho slovu. ... Přidali se k Bál Peorovi, jedli oběti mrtvých ... Dráždili ho u vod v Meribě a Mojžíš byl za ně potrestán ... Obětovali své syny a dcery zlým duchům. Prolévali nevinnou krev ... Země byla znesvěcena krví. ... Mnohokrát je vysvobodil, oni však ho roztrpčovali svými pletichami a pro svou zlobu byli pokořeni. Ale shlédl na jejich soužení, když slyšel jejich volání. Rozpomenu se na svou smlouvu, pro svou velkou lásku byl pohnut k soucitu“ (Žl 105[106], 7-45).

Slova - „pro svou velkou lásku“ – jsou vrcholem zjevení Boha v žalmech: JHWH „miluje svůj národ“ (Žl 149,4), „vede svůj lid a slitovává se nad svými služebníky“ (Žl 134[135], 14). Jde o „milosrdnou“ lásku, lásku, která „odpouští“, která je „věrná“ i přes všechny nevěrnosti Izraele. Proto „milosrdenství“ (*hēsēd*) – jež znamená současně soucit, smilování, prozíravost, dobrotu, něžnost – se často spojuje s „věrností“ (*ēmēth*) (Žl 24[25], 10; 84[85], 11; 88[89], 15: „Milosrdenství a věrnost tě předcházejí“). Odtud pramení tak častá výzva žalmů:

„Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý; jeho milosrdenství trvá navěky“ (Žl 105[106], 1; 106[107], 1).

„Slavte ho, žehnejte jeho jménu! Neboť Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, po všechna pokolení trvá jeho věrnost (Žl 99[100], 4-5).

Milosrdenství pak projevuje především vůči potřebným, kdo prožívají úzkost, bolest: V soužení volali k Hospodinu a on je vysvobodil z jejich úzkostí“: tak se praví v žalmu 106[107], 6,13.19, kde se mluví o ztracených pocestných, nemocných, trosečnících. Odtud důvěra, kterou chudí a sklíčení vkládají do JHWH:

„Vím, že Hospodin se zastává ubožáka, chudým zjednává právo“ (Žl 139[140], 13).

Hospodin bude útočištěm utlačovanému, jistým zázemím v dobách tísně. ... Rozpomněl se na ně jako krevní mstitel, nezapomněl na výkřiky ubožáků. Neboť se nezapomene na chudáka, nezajde naděje ubohých.“ (Žl 9,10.13.19).

Kdo je tedy Bůh? Žalmista odpovídá: „Hospodin je milosrdný a dobrotivý“ (Žl 110[111], 4). Žalm 102[103], který je jedním z vrcholů žaltáře – dodává:

Hospodin je milosrdný a milostivý, shovívavý a nadmíru dobrotivý. Nechce se přít ustavičně ani se hněvat navěky. Nejedná s námi podle našich hříchů ani podle našich vin nám neodplácí... Jako se smilovává otec nad syny, tak se smilovává Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí. Neboť on ví, z čeho jsme utvořeni, má v paměti, že jsme jen prach“ (Žl 102[103], 8-10.13.14).

Více než třicetkrát dávají žalmy JHWH titul „král“. Nazývají ho „králem slávy“ (Žl 23[24], 7-10). a říkají o něm, že „jako král trůní věčně“ (Žl 28[29], 10) a že „je vznešený král nade všemi bohy“ (Žl 94[95], 3). „Hospodin kraluje“ říká se v žalmu 95[96]; a následující žalm začíná slovy: „Hospodin kraluje, zajásej země, radujte se čtené ostrovy“. Kralování JHWH vyplývá ze stvoření světa: je král, protože je stvořitelem, který založil zemi na moři a upevnil ji nad proudy vod. Zvláště pak má blízký vztah k Izraeli: „Bůh je našim králem od věků, zachránil nás v naší zemi“ (Žl 73[74], 12). Jeho kralování je tedy panstvím, které se rozprostírá nade vším: nejen nad zemí a mořem, nad nebesy a hvězdami, nad dnem a nocí, ale dokonce i nad bohy cizích národů:

„Hospodin kraluje, ... jsou zahanbeni všichni ctitelé model i ti, kdo se pyšní svými bůžky. Všichni bohové se mu koří! ... Neboť ty, Hospodine, jsi povznesen nad celou zemí, svrchovaně vynikáš nade všemi bohy“ (Žl 96[97], 1.7.9).

„Vím, že velký je Hospodin, náš Bůh, nade všemi bohy“ (Žl 134[135], 5). Bohové, kteří jsou ve skutečnosti nicotou: „Ničím nejsou všichni bohové národů, ale Hospodin učinil nebesa““ (Žl 95[96], 5). Odtud pak výzva slavit Boží vznešenost:

Hospodin je veliký a nejvyšší hodný chvály. ... Velebnost a vznešenost jej předcházejí, moc a nádhera v jeho svatyni. Vzdejte Hospodinu, rodiny národů, vzdejte Hospodinu slávu a moc, vzdejte Hospodinu chválu hodnou jeho jména“ (Žl 95[96], 4.6-8).

JHWJ, jakožto král, řídí lidské dějiny z nebes – jež jsou mu trůnem: „Náš Bůh na nebesích sídlí, koná vše co míní“ (Žl 113B[115], 3). „Cokoli chce Hospodin, činí na nebi i na zemi, v mořích i ve všech hlubinách“ (Žl 134 [135], 6). „Hospodin si zřídil na nebi trůn a vládne nade vším“ (Žl 102[103],19). Proto jsou všichni lidé – i jeho nepřátelé – vyzváni, aby se „s bázní“ sklonili před JHWH:

„Jásejte Bohu všechny země, opěvujte slávu jeho jména, vzdejte mu velkolepou chválu. Řekněte Bohu: „Jak úžasná jsou tvá díla. Pro tvou nesmírnou moc se ti podrobují tvoji nepřátelé! Ať se ti koří celá země“. ... Vládne svou mocí navěky, jeho oči sledují národy; aby se nevypínali zpupní“ (Žl 65 [66], 2-4.7).

Boží svrchovaná vláda nahání hrůzu nepřátelům jeho lidu, který zachraňuje „svou mocnou pravici“ (Žl 78[79], 11):

„Tys hrozný. Kdo může před tebou obstát, když vzplane tvůj hněv? Z nebe jsi vynesl rozsudek; země se zděsila a zmlkla, když Bůh povstal k soudu, aby zachránil všechny ponížené země. Člověk zasažen tvým jasem, ti vzdává slávu, oslavují tě, kdo unikli hněvu. Čiňte sliby Hospodinu, vašemu Bohu a plňte je, všichni, kdo jej obklopují, přineste dary Hroznému, tomu, jenž bere dech mocným a děsí pozemské krále“ (Žl 75[76], 8-13).

Má-li však Boží panství aspekt „hrůzy“ pro nepřátele Izraele, pro něj samotný je motivem důvěry:

„Hospodine, svaté jsou cesty tvých rozhodnutí; který bůh je tak vznešený, jako Bůh náš? Ty jsi Bůh, který činí divy, národům jsi dal poznat svou moc. Svým ramenem jsi zachránil svůj národ, Jakubovy a Josefovy syny“ (Žl 76[77], 14-16).

Boží vláda nachází svůj nejvznešenější výraz právě dobrotivé moci. JHWH- král je Tím, kdo zachraňuje Izraele svou „královskou mocí“: „Pán zachraňuje život svých služebníků, nebudou pykat, kdo se k němu utíkají“ (Žl 33[34], 23). Mnohdy se zdá, že „spí“, totiž, že nechce zasáhnout:

„Vzbud' se, proč spíš, Pane? probud' se, neodvrhuj nás navždy! Proč skrýváš svou tvář, zapomínáš na naši bídu a útisk?“ (Žl 43[44], 24-25).

Tento Boží „spánek“ je důsledkem jeho hněvu pro hříchy a nevěrnost Izraele:

„Pokoušeli však a dráždili Boha, Nejvyššího, a nedbali na jeho přikázání. ... Do hněvu ho přiváděli svými oběťmi na výšinách, svými modlami vzbudili jeho žárlivost. Bůh to slyšel a rozhněval se, ostře odmítl Izraele. ... Vydal svůj národ meči, proti svému dědictví vzplanul hněvem“ (Žl 77[78], 56.58-59.62).

Boží „spánek“ – totiž odmítnutí pomoci Izraeli, kdy Bůh uzavírá „v hněvu své srdce“ – však netrvá dlouho, neboť nemůže „navždy“ pohrdnout svým lidem ani „nemůže zapomenout na své milosrdenství“ (*tamtéž* 8,10):

„Tu se však Pán probudil jako ze sna, jako rek rozjařený vínem. Z týlu napadl své nepřátele, stihl je věčnou potupou (Žl 77[78], 65-66).

Odtud také modlitba izraelského národa, vystaveného pronásledování:

„Probud' se, pojd' mi naproti a pohleď. Ty, Pane, Bože zástupů, Bože Izraele, povstaň abys trestal všechny národy; neměj soucit se zrádci ... Vyhub je ve svém hněvu, vypleň je, ať jich už není, ať vědí, že Hospodin panuje v Jakubovi, až do končin země“ (Žl 58[59], 5-6,14).

V dávném Orientu bylo úkolem krále hájit chudé. O ideálním králi se říká, že „zjedná právo utlačovaným v lidu, pomůže chudákům, zdrtí utiskovatele. ... On vysvobodí

chudáka, který se dovolává pomoci, ubožáka, jehož se nikdo neujímá. Smiluje se nad nuzným a chudým, zachrání ubožákům život. Vymaní je z křivdy a násilí, neboť jejich krev je drahá v jeho očích“ (Žl 71[72], 4.12-14). Proto také JHWH, jakožto král, je ochráncem těch, kdo jsou v izraelském národě nejchudšími z chudých, bez pomoci, neboť jsou bez otce a manžela: sirotci a vdovy:

„Otec sirotek, ochránce vdov je Bůh ve svém svatém příbytku. Bůh zjednává opuštěným domov, vězně vyvádí k šťastnému životu“ (Žl 67[68], 6-7).

Hospodin

„zachovává věrnost navěky, zjednává právo utlačeným, dává chléb lačným. Hospodin vysvobozuje vězně, Hospodin otvírá oči slepým, Hospodin napřimuje skličené, Hospodin miluje spravedlivé, Hospodin chrání přistěhovalce, podporuje sirotka a vdovu, ale mate cestu bezbožníků. Hospodin vládne navždy“ (Žl 145[146], 6-10).

Odtud pramení důvěrná jistota toho, kdo se stal obětí lidského bezpráví:

„Vím, že Hospodin se zastává ubožáka, chudým zjednává právo“ (Žl 139[140], 13).

Společně s chudými má Bůh zvláštní zalíbení v pokorných:

„Vznešený je Hospodin, a přece shlíží na pokorného, pyšného však zdaleka pozná“ (Žl 137[138], 6).

„Povznesen je Hospodin nade všechny národy, nad nebesa jeho sláva. Kdo je jako Hospodin, náš Bůh, který trůní na výsosti a shlíží dolů na zem? Slabého zdvihá z prachu, ze smetiště povyšuje chudého, aby ho posadil vedle knížat, vedle knížat svého lidu. neplodné dává bydlit ve svém domě jako šťastné matce dětí“ (Žl 112[113], 4-9).

JHWH panování je vládou spravedlnosti a míru, protože JHWH-král „soudí podle spravedlnosti“ a „ohlašuje mír pro svůj lid, pro své věrné“ (Žl 84[85], 9). Proto nastane čas, kdy „sláva“ JHWH bude „přebývat na naší zemi“. Tehdy se „potkají pravda a milosrdenství, políbí se spravedlnost a pokoj“ (Žl 84[85], 10-11). V čase sklíčenosti a úzkosti, který prožívá izraelský národ kvůli zničení Jeruzaléma a zpusťování chrámu –

Tvoji protivníci hlučeli uvnitř chrámu, své korouhve tam vztyčili na vítězství. ...Tvou svatyni vydali ohni, znesvětili a zpusťovali příbytek tvého jména“ (Žl 73[74], 4.7)

- žalmista apeluje na Boží „milosrdenství“ a „věrnost“:

„Zachovej věrnost své smlouvě ... Ať se ponížený nevrací zklamán, ubohý a nuzný nechť chválí tvé jméno (Žl 73[74], 20-21). Tak vzchází naděje, že JHWH se znovu rozpomene „na svou lásku, na svou věrnost Izraelovu domu“ (Žl 97[98], 3), „neboť Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, po všechna pokolení trvá jeho věrnost“ (Žl 99[100], 5).

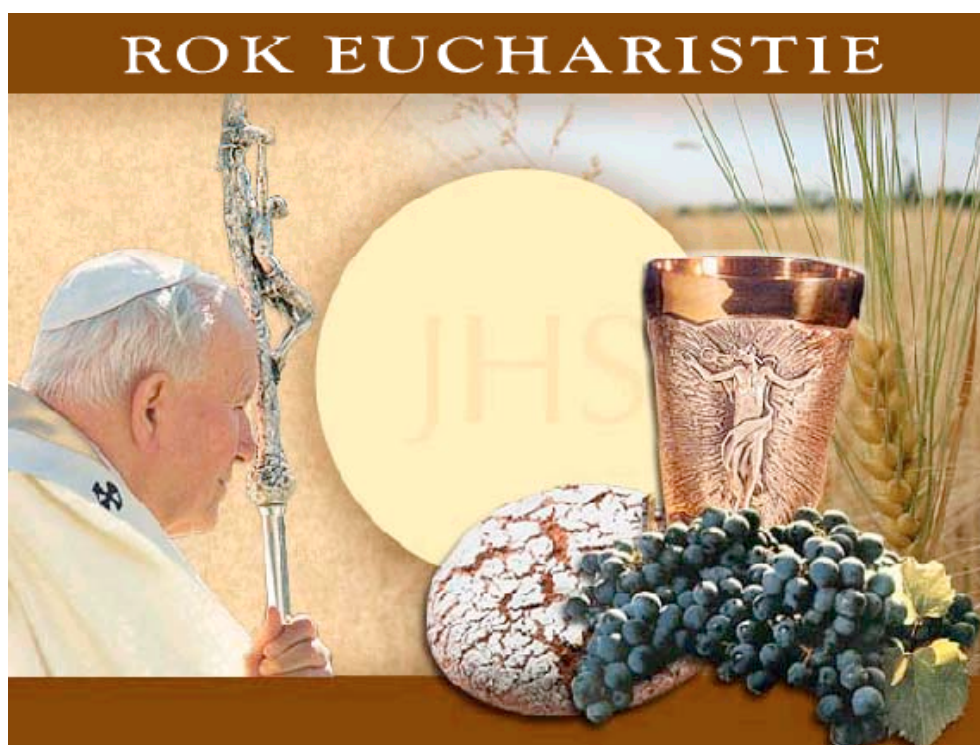
Izrael tak v nejtěžších chvílích svých pohnutých dějin vyjadřuje svou jistotu – spočívající na věčné Boží lásce a naprosté věrnosti, - že JHWH zasáhne ve prospěch obnovy Izraele, kterou bude současně záchrana pro všechny národy, které se shromáždí, aby sloužily Pánu:

„Povstaneš, smiluješ se nad Siómem, neboť je čas, aby ses nad ním slitoval. ... Pohané budou ctít tvé jméno, Hospodine, a všichni králové země tvou slávu, až Hospodin zbuduje Sión, až se objeví ve své slávě. Skloní se k modlitbě opuštěných a nepohrdne jejich prosbou. Kéž je to napsáno pro příští pokolení, aby budoucí národ chválil Hospodina. neboť Hospodin shlédl ze své vznešené svatyně, popatřil z nebe na zem, aby slyšel nárek zajatců, aby vysvobodil

odsouzené k smrti, aby hlásali na Siónu Hospodinovo jméno a jeho chválu v Jeruzalémě, když se spolu sejdou národy a království, aby sloužily Hospodinu“ (Žl 101[102], 14.16-23).

Bůh Izraele – „Bůh milosrdný a milostivý, váhavý k hněvu, svrchovaně laskavý a věrný“ (Žl 85[86], 15) – je Bohem naděje. V žalmech se připomíná jistota, kterou vyslovil prorok Jeremiáš, že totiž JHWH je „nadějí Izraele“ (Jer 14,8; 17,13).

Ale jak se tento záměr spásy Izraele a všech národů uskuteční? Skrze utrpení Spravedlivého. Spravedlivý totiž, jenž vytrpěl opuštěnost od Boha i ústrky zlých, vymknutí kostí i probití rukou a nohou, chválí Boha, neboť „k Hospodinu se obrátí všechny končiny země, před ním se skloní všechna lidská pokolení, protože Hospodinu náleží vláda, on sám panuje nade všemi národy. ... I já žiji pro něho“ (Žl 21[22], 28-30). je to předpověď, že Boží království – totiž spása Izraele i všech národů – se uskuteční skrze utrpení Spravedlivého, který bude ukřižován pod Pontským Pilátem.

„Pas
mé beránky ...
Pas
mé ovce“
Tuto
Ježíšovu výzvu
prožívám v duši
zvláště intenzívně,
když kontempluji
eucharistické
tajemství.

(Jan Pavel II. před modlitbou
Anděl Páně, 20. února)

PAMĚŤ A IDENTITA

VE STŘEDU 23. ÚNORA VYŠLA NOVÁ KNIHA JANA PAVLA II.

Stropní fresky Palazzo Colonna zobrazují scény velkých bojů. Podobně jako dějiny XX. století, ovládaného ideologiemi zla, o nichž mluví papež ve své knize Paměť a identita. Snad právě proto byl sál Galerie velký jako cvičiště a zářící malbami a štukami zvolen v úterý 22. února odpoledne k prezentaci nejnovějšího literárního úsilí Jana Pavla II., jež proběhla za hojně účasti novinářů, představitelů politického a kulturního života (kniha se objevila na pultech ve středu, 23. února v nákladu 330.000 výtisků; jsou připraveny i její překlady do čtrnácti jazyků: mezi nimi slovenština!). Vskutku důstojný kontext velké „fresky“, na níž papež vykreslil věčný boj zla s dobrem,

Sala grande Galleria v Palazzo Colonna

„mohutný výbuch“ onoho prvého ve XX. století, jejich koexistence, i podle obrazu jaký nám předkládá podobenství o koukolu a pšenici. Především však zdůrazňuje překonání zla dobrem. Jako ve velkolepém „divadle“ (slovo, které se hned dvakrát vyskytuje už na úvodních stránkách), se tu odvíjí nejen děj uplynulého století, nýbrž celého lidstva. Jsou to dějiny, které mají „šťastný

konec“. Je tomu tak proto, že nejmocnějším prvkem děje, co probíhá před očima, je radostná zvěst, která je v něm obsažena. Zlo, i když se to může zdát rozporuplné, má svůj konec - „časný i ontologický“, kterým je Vykoupení, jak připomněl kardinál Joseph Ratzinger, který prezentaci předsedal spolu s vatikánským mluvčím Dr. Joaquinem Navarro-Vallsem, dále ředitelem deníku Corriere della Sera, Paolem Mielim a delegátem nakladatelství Rizzoli, jež knihu vydalo, Vittorioem Colaem. A tak ani tváří v tvář šíření destruktivních ideologií nelze ztráct naději.

Jednotlivé kapitoly je proto třeba číst v tomto světle. Od zamyšlení nad marxizmem a nacizmem až k jedinečnému vyprávění o atentátu na papeže (níže je přináším v plném znění ve svém překladu). Od Evropy definované jako „kontinent pustošení“ k odsouzení abortivních zákonů, i přesto, že pro ně hlasovali svobodně zvolené parlamenty. Výslovně říká: „Když parlament schválí přerušování těhotenství a dovolí zabití nenarozeného, dopouští se těžkého zneužití moci vůči nevinné lidské bytosti, která se sama nemá jak bránit. V této souvislosti však tu automaticky není rovnost mezi masakrem potratu a shoah. Sám kardinál Ratzinger, prefekt Kongregace pro nauku víry, to vyložil slovy: „Papež nesrovnává fakta či systémy, spíše upoutává naši pozornost na pokušení, jež by nám znovu mohla dát padnout do osidel zla. Ani ve svobodných systémech a demokraciích, totiž nejsme vůči zlu imunní“. Významnou skutečností je odkaz na fakt, že i sám Hitler se chopil moci demokratickou cestou. Právě to má ukázat, že pravda a obecné dobro

nemohou být určovány pouze názorem většiny. V souvislosti s demokracií papež dodává: „Mám na mysli silné tlaky Evropského parlamentu, aby homosexuální svazky byly uznány za alternativní formu rodiny, jíž by náleželo i právo na adopci. Je oprávněné, ba je dokonce povinností ptát se, zda-li tu zase nepůsobí nová ideologie zla, možná zákeřnější a skrytější, která se snaží zneužít proti člověku a rodině i samotných lidských práv“. Podle papeže k tomu dochází

proto, že se pohrdlo Bohem, jako stvořitelem, a tím i zdrojem určování toho, co je dobré a co zlé“. Jestliže Západ na jedné straně neustále vydává svědectví o působení kvasu evangelia, na druhé – podotýká papež – jsou neméně silné proudy proti-evangelizace“. A

proto tváří v tvář tomu všemu „se můžeme právem ptát, zda-li tu nejde o jinou formu totalitarizmu, zákeřně se skrývajícího pod rouškou demokracie“.

Od prohloubení pojmů „národa“ a „vlasti“, k osvícenství, „jež přineslo nejen krutosti francouzské revoluce, ale mělo i pozitivní plody jako např. ideu svobody, rovnosti a bratrství, jež jsou konečně hodnotami zakořeněnými v evangeliu. Svatý Otec zmiňuje i teroristické útoky na Spojené státy z 11. září 2001, Madrid - 11. března 2004 a masakr v Beslanu v Osetii, v září 2004: „Když dnes, s odstupem několika let, pročítám přepis někdejších rozhovorů, uvědomuji si, že projevy násilí „olověných let“ zřetelně zesláby. V posledním období se však ve světě šíří tzv. „sítě teroru“, které tvoří „stálou hrozbu pro život miliónů nevinných“. Papež se závěrem ptá: „Kam nás tyto nové výbuchy zla přivedou?“

Dr. Navarro-Valls vysvětlil, že „Paměť a identita“ má svůj původ v sérii rozhovorů, které měl papež v roce 1993 v Castel Gandolfu s dvěma polskými filozofy, profesorem Josefem Tishnerem a profesorem Krystofem Michalskim. Oba intelektuálové tehdy papeži kladli řadu otázek a Svatý Otec jim odpovídal. Konverzace byla zaznamenávána a pak přepsána. Rukopis se uchovával několik let. Poté se papež rozhodl jej znovu projít a po několika úpravách vydat.

„Jan Pavel II. se ve své knize nezamýšlí nad kosmickým zlem, jakým jsou přírodní katastrofy a tragédie různé povahy, nýbrž nad zlem, jež pochází z lidského počínání“, - řekl ředitel tiskové střediska Svatého Stolce – a dodal: „dalo by se říct, že jde o knihu teologie dějin. Papežovy úvahy nechtějí vytušit či určit místo, jaké dané události zaujímají v Božím plánu, ani odhalit cesty Prozřetelnosti. Když papež píše o ideologii zla, o nacionálním socializmu a o komunizmu, hledá jejich kořeny, stejně jako původ režimů, které z nich vzešly. Současně však předkládá teologické a filozofické zamyšlení, jak se přítomnost zla mnohdy stala výzvou ke konání dobra.

Poslední stránky knihy vyprávějí o atentátu z 13. května 1981, jehož obětí se stal sám papež. Dr. Navarro-Valls upřesňuje – „nejsou pouhým dodatkem, i když se stylem liší. Mají přízvuk toho, kdo vypráví zkušenost, kterou sám udělal. Papež otvírá své srdce a odhaluje, jak toto zlo prožíval a jak jej prožívá dodnes“. Při jednom rozhovoru s osobním sekretářem, arcibiskupem Stanislawem Dziwiszem, Svatý Otec vzpomíná na každičký okamžik oné události, na výstřel, hospitalizaci na Policlinico Gemelli, rekonvalescenci, návštěvu Agci ve vězení i rozhodnutí udělit mu odpuštění.

Kardinál Ratzinger potvrdil, že papež mluví o Mehmetu Ali Agcovi „jako o oběti po všech stránkách pomýlené logiky. Ali Agca je muslim, a snad i to mu dalo padnout do spirály strachu z níž už nevybředl, protože se neustále považuje za loutku jakéhosi poselství neblahých událostí, obsažených ve třetím fatimském tajemství. Ale bez ohledu na tyto úvahy – Ali Agca se nikdy neptal, co se stalo, nikdy se nezajímal o holý a krutý fakt atentátu na papeže. Jeho jediným a pravým trápením je, že špatně zaměřil“. Pefekt Kongregace pro nauku víry upřesnil, že turecký terorista mu často

psával a tázal se, zda-li by se našla odpověď ve fatimském tajemství. „Ovšem, jak známo“ – uzavřel kardinál – „jediné, co jej spojovalo s Fatimou, byl datum 13. května. Úroveň jeho smýšlení je pouze a jediné tato“.

● „Někdo vedl kulku....“

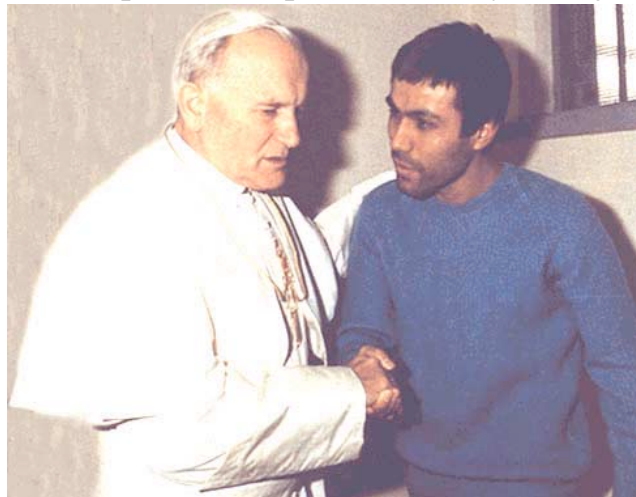
Žiji v neustálém vědomí, že ve všem, co říkám a konám při plnění svého povolání a

poslání, své služby, dochází k čemusi, co není výlučně mou iniciativou. Víím, že v tom, co jako Petrův nástupce konám, nejsem sám. Vezměme si například komunistický režim. Jak už jsem dříve řekl, k jeho pádu bezesporu přispěla scházející ekonomická nauka. Ale odkazovat se pouze na ekonomické faktory by bylo spíše naivním zjednodušováním. Na druhé straně, víím dobře, že by bylo úsměvné domnívat se, že to byl papež, kdo vlastníma rukama pokořil komunismus. Mám za to, že vysvětlení nacházíme v evangeliu. Když první učedníci, vyslaní na misi, se vrátili ke svému Mistrovi, říkají: „Pane, i zlí duchové se nám podřizovali v tvém jménu“ (Lk 10,17). Kristus jim odpověděl: „Radujte se ne ani tak z toho, že se vám podrobují démoni, ale spíše se radujte, že vaše jména jsou zapsána v nebesích“ (Lk 10,20). Služebníci neužiteční ... Vědomí „neužitečného služebníka“ ve mně roste uprostřed

všeho, co se kolem mne děje – a snažím se s tím žít. Vraťme se k atentátu: mám za to, že to byla jedna z posledních křečí zpupné ideologie, která se rozpoutala ve XX. století. Zpupně si počínal fašismus, nacismus, stejně i komunismus. Podobná zpupnost, motivovaná podobnými argumenty, se rozvinula i tady v Itálii: Brigade Rosse vraždily čestné a nevinné lidi. Když dnes, s odstupem několika let, pročítám přepis někdejších rozhovorů, uvědomuji si, že projevy násilí „olověných let“ zřetelně zesláblý. V posledním období se však ve světě šíří tzv. „sítě teroru“, které tvoří „stálou hrozbu pro životy miliónů nevinných. Tento dojem potvrzuje zboření newyorských Dvojčat (11. září 2001), atentát na nádraží Atocha v Madridu (11. března 2004) i masakr v Beslanu v Osetii (1.-3. září 2004). Kam nás přivedou tyto nové výbuchy násilí? Nejprve pád nacizmu a pak Sovětského svazu byl důkazem selhání. Ukázalo to na naprostou nesmyslnost násilí ve velké škále, jak ji tyto režimy zamýšlely a prováděly. Uvědomují si lidé dramatické lekce, které jim dějiny předkládají? Anebo se naopak nechávají unášet vášněmi, které se jim usadily v nitru, a znovu se kloní k neblahým pohnutkám násilí? Věřící člověk ví, že zlo je vždy provázeno přítomností dobra, milosti. Svatý Pavel napsal: „Ale s Božím darem tomu není tak, jako tomu bylo s proviněním. Kvůli provinění jednoho všichni propadli smrti. Ale tím hojněji se celému množství lidí dostalo Boží přízně a milostivého daru prostřednictvím jednoho člověka, Ježíše Krista (Řím 5,15). Tato slova si uchovávají svou aktuálnost i v současnosti. Vykoupení pokračuje. Tam, kde se vzrývá zla, roste i naděje dobra. V našich dnech se nezměrně rozmohlo zlo, a to za pomoci zvrácených režimů, které se v širokém rozsahu dopouštěly násilí a zpupnosti. Nemluvím tu o zlu, jež páchali jednotlivci z osobních zájmů či z vlastní iniciativy. Zlo XX. století nebylo zlem

neopatrného rozsahu, takřka „řemeslným“. Šlo o zlo gigantických rozměrů, zlo, jež k páchání svého neblahého díla využilo státních struktur. Zlo povýšené na režim. Současně však se v nesmírném bohatství projevila Boží milost. Neexistuje zlo, aby z něj Bůh nedokázal vytěžit dobro. Utrpení ukřižovaného Boha není pouze formou utrpení vedle mnoha jiných, bolestí více či méně velkou, nýbrž je utrpením nesrovnatelného stupně a rozměru. Kristus, jenž trpěl za všechny, dal utrpení nový smysl, uvedl je do nové dimenze, do nového řádu: totiž řádu lásky. Je pravdou, že utrpení vstoupilo do lidských dějin prvotním hříchem. A hřích je oním „bodcem“ (srv. *1Kor 15,55-58*), který nám působí bolest, co lidskou bytost smrtelně zraňuje. Avšak Kristovo umučení na kříži dalo utrpení radikálně nový smysl, proměnilo je zevnitř. Uvedlo do lidských dějin, - jež jsou dějinami hříchu, - utrpení bez viny, snášené pouze z lásky. A právě toto utrpení otevírá bránu k naději na osvobození, na definitivní vyloučení onoho „bodce“, co sužuje lidstvo. Je to utrpení, které spaluje a stravuje zlo plameny lásky a i ze zla těží mnohotvárný rozkvět dobra. Každé lidské utrpení, každá bolest, každá slabost obsahuje příslib spásy, příslib radosti: „Teď sice pro vás trpím, ale raduji se z toho“ (*Kol 1,24*). To platí pro každé utrpení, způsobené zlem; platí to i pro nesmírné zlo společenské a politické, které dnes rozděluje a sužuje svět: zlo válek, útisku jednotlivců i národů; zlo sociálního bezpráví, pošlapané lidské důstojnosti, rasové a náboženské diskriminace; zlo násilí, terorizmu, závodu ve zbrojení – všechno toto zlo ve světě existuje i proto, aby v nás probudilo lásku, která je sebedarováním ve velkorysé a nezaujaté službě tomu, koho potkalo utrpení. V lásce, jež má svůj zdroj v Kristově srdci, spočívá naděje pro budoucnost světa. Kristus je Vykupitelem světa: „Jeho ranami jsme uzdraveni“ (*Iz 53,5*).

●
„Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem“ (*Řím 12,21*).

Bylo mi dáno prodělat osobní zkušenost reality „ideologií zla“. Je to cosi, co nesmazatelně zůstává v paměti. Nejprve to byl nacizmus. Už to, co bylo v těch letech možné vidět, bylo něčím strašným. Mnohé aspekty nacizmu však v té fázi zůstaly skryté. Reálný rozměr zla, co zuřilo v Evropě, totiž nechápali všichni, dokonce ani ti, kdo žili v samotném centru onoho víru. Žili ponořeni do velké erupce zla. Stejně jako nacisté během války, tak později komunisté ve východní Evropě se snažili před veřejným míněním skrývat to, co páchali.... Později, po válce, jsem uvažoval: Pán Bůh dopustil dvanáctiletou existenci nacizmu a po dvanácti letech systém padl. Je patrné, že to byla hranice, určená tomuto šílenství Boží Prozřetelností... Jestliže komunismus přežíval déle a má-li jakousi perspektivu dalšího vývoje před sebou dodnes, - uvažoval jsem si tehdy – musí to všechno mít nějaký smysl... K zamyšlení však vedlo, že toto zlo bylo nějakým způsobem pro svět i člověka nezbytné. Stává se totiž, že v jistých konkrétních situacích lidské existence se zlo jeví v jisté míře jako užitečné – užitečné natolik, nakolik se stává příležitostí k dobru. Neoznačil snad J.W. Goethe ďábla za „část oné síly, která ač stále usiluje o zlo, neustále působí dobro?“ Svatý Pavel v této souvislosti napomíná: „Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem“ (*Řím 12,21*).

Přijměte pozvání na

POUTNÍ ZÁJEZD DO SUCHÉ LOZE

O SLAVNOSTI SV. JOSEFA, V SOBOTU 19. BŘEZNA 2005

PŘEDBĚŽNÝ PROGRAM:

8.00h: Odjezd

10.00h: mše svatá
v kostele sv. Ludmily

prohlídka obce

oběd
(hradí se na místě)

návštěva kostela sv. Martina
v Bánově

návštěva muzea
J. Á. Komenského (nar. 28.3.1592)
v Uherském Brodě

Předpokládaný návrat
kolem 17h

Cena dopravy: 100,-Kč

Závazné objednávky včetně
zaplacení dopravy:
do 28. února 2005

v Pustiměři: *u paní Šmehlíkové*

v Drysicích: *u paní Adamcové*

v Podivicích: *u paní Marákové*